

Deugdelijkheid hijskranen

Een arbeidsmiddel is volgens de definitie in de Arbowet iedere machine, installatie, apparaat of gereedschap dat op de arbeidsplaats wordt gebruikt. De leverancier van een arbeidsmiddel dient een gebruiksaanwijzing mee te leveren; deze is in elk geval beschikbaar voor ieder product met een CE-markering. De CE-markering op ieder arbeidsmiddel is wettelijk verplicht.

Indien een bedrijf zelf een machine of gereedschap samenstelt uit twee of meer CE-gemarkeerde machines of gereedschappen/apparaten, dient de nieuwe samengestelde machine opnieuw CE-gemarkeerd te worden. Dit geldt ook indien er substantiële wijzigingen aan het apparaat worden aangebracht.

Sinds 1 januari 1995 mogen alleen nog producten met CE-markering verhandeld worden. Voor de jaren 1993 en 1994 gold een overgangperiode waarin een fabrikant mocht kiezen of hij al dan niet de CE-markering op het apparaat aanbracht. Machines met bouwjaar 1992 of eerder hebben geen CE-markering, maar er dient wel beoordeeld te worden of deze machines veilig zijn. Dit mag een bedrijf zelf doen aan de hand van een checklist of uitbesteden.

Voordat een arbeidsmiddel voor de eerste keer in gebruik wordt genomen, wordt er een keuring uitgevoerd. De keuring van hijs- en hefgereedschap dient te worden uitbesteed aan een onafhankelijke deskundige ter zake die geen belang heeft bij het resultaat van de keuring.

[Verantwoording: onderstaande tekst is gebaseerd op maar niet letterlijk de tekst van voormalige beleidsregel 7.4-1 Deugdelijkheid hijskranen om te voldoen aan Arbobesluit artikel 7.4.]

1. Een hijskraan is een werktuig, ingericht en bestemd voor het hijsen en verplaatsen van vrijhangende lasten.
2. Hijskranen, die na 1 januari 1995 voor de eerste maal in Nederland in gebruik genomen werden, dienen te zijn voorzien van CE-markering (conform art. 7.2 Arbeidsomstandighedenbesluit). Hijskranen die al voor 1 januari 1995 voor de eerste maal in Nederland in gebruik genomen werden, moet voldoen aan artikel 7.2 van het Arbeidsomstandighedenbesluit waarop onderstaand punt 5 van toepassing is.
3. Het toepassen van hijs- of hefmiddelen aan een arbeidsmiddel (zoals machines, installaties of apparaten) dat niet is ontworpen of gebouwd voor hijs- of hefwerkzaamheden, is in principe niet toegestaan.
4. Een werktuig dat niet primair ontworpen is als hijskraan, maar met enige aanpassing hijswerkzaamheden kan verrichten, zoals een grondverzetmachine of een vorkheftruck, dient, indien daarmee hijswerkzaamheden worden uitgevoerd, voor wat betreft het hijsgedeelte te voldoen aan artikel 7.4 van het Arbeidsomstandighedenbesluit. Dit artikel bepaalt het volgende. Een arbeidsmiddel bestaat uit deugdelijk materiaal, is van een deugdelijke constructie, en is zodanig geplaatst, bevestigd of ingericht en wordt zodanig gebruikt dat het gevaar dat zich een ongewilde gebeurtenis voordoet zoals verschuiven, omvallen, kantelen, getroffen worden door het arbeidsmiddel of onderdelen daarvan, oververhitting, brand, ontploffen, blikseminslag en directe of indirecte aanraking met elektriciteit zoveel mogelijk is voorkomen.
Hiervan kan worden afgeweken indien de aard van de werkzaamheden dit toelaat en het veiligheidsniveau niet wordt verlaagd.
5. Hijskranen, die voor 1 januari 1995 voor de eerste maal in Nederland in gebruik genomen werden en die niet voorzien zijn van een CE-markering overeenkomstig het op de Warenwet gebaseerde Warenwetbesluit machines voldoen aan het gestelde in artikel 7.4 van het Arbeidsomstandighedenbesluit, indien de volgende NEN-normen in acht zijn genomen:
 - a. NEN 2017:1973 "Hijskranen. Algemene bepalingen",
 - b. NEN 2018:1983 "Hijskranen. Belastingen en belastingcombinaties", inclusief aanvulling A1 1988,
 - c. NEN 2019:1976 "Hijskranen. Het metalen geraamte", inclusief aanvulling A1 1986,
 - d. NEN 2020:1994 "Hijskranen. De mechanische uitrusting", inclusief aanvulling A1 1997,
 - e. NEN 2021:1994 "Hijskranen. De elektrische uitrusting",
 - f. NEN 2022:1976 "Hijskranen. Stabiliteit (Veiligheid tegen kantelen)", inclusief correctieblad C2:1989,
 - g. NEN 2023:1994 "Hijskranen. Constructieve eisen in verband met de veiligheid", inclusief correctieblad C1:1994,
 - h. NEN 2024:1973 "Hijskranen. Documenten, inbedrijfstelling, bedrijfsvoering en onderhoud",
 - i. NEN 2026:1979 "Mobiele kranen. Algemene bepalingen Documenten, inbedrijfstelling, bedrijfsvoering en onderhoud", inclusief aanvulling A2:1993,
 - j. NEN 2028:1982 "Hijskranen. Automatische begrenzingsinrichtingen", inclusief aanvulling A1:1990,
 - k. NEN 3508:1988 "Staalkabels, schijven en trommels voor hijs- en transport-doeleinden; Aanwijzingen voor keuze en ontwerp".

